

DÓMSTÓLARÁÐ

Alþingi
Erindi nr. P 130/1248
komudagur 8.3.2004

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
b.t. Stefáns Andra Auðólfssonar nefndarritara
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík, 3. mars 2004

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um Evrópufélög, 203. mál.

Dómstólaráði hefur fengið til umsagnar frumvarp til laga um Evrópufélög.

Dómstólaráð hefur fjallað um frumvarpið og samþykkt eftirfarandi umsögn um það. Umsögn ráðsins beinist einvörðungu að ákvæðum IV. og VI. kafla frumvarpsins, er tekur til þeirra verkefna sem héraðsdómstólum eru falin með frumvarpinu.

Dómstólaráð mótmælir harðlega kostnaðarmati fjárlagaskrifstofu fjármálaráðuneytis, sem frumvarpinu fylgir. Þar kemur fram að ráðuneytið telji að verði frumvarpið óbreytt að lögum verði ekki séð að það hafi kostnaðarauka í för með sér fyrir ríkissjóð.

Með frumvarpinu er héraðsdómstólum enn falin veruleg ný verkefni án þess að þeim verkefnum fylgi fjárveiting. Skemmst er að minnast lögfestingu nýrra barnalaga nr. 76/2003, barnaverndarlaga nr. 80/2002, laga nr. 94/2000, um breytingu á lögum um meðferð opinberra mála og almennum hegningarlögum (nálgunarbann), laga nr. 36/1999, um breytingu á lögum um meðferð opinberra mála (skýrslutökur dómara af börnum ofl.), auk dómstólalaga nr. 15/1998.

Í öllum tilvikum var niðurstaðan sú sama, héraðsdómstólum voru falin veruleg verkefni án fjárveitinga. Nú er svo komið að dómstólarnir geta ekki tekið að sér frekari verkefni án þess að til komi fjárveiting til greiðslu launa starfsmanna til að sinna þessum verkefnum.

Frá árinu 1998 hefur dómsmálum fjölgað gríðarlega í flestum málaflokkum. Innkomin mál voru 15.459 á árinu 1998, þegar lög um dómstóla tóku gildi. Hámarkinu var náð árið 2002 þegar innkomin mál voru 40.780. Málum fækkaði niður í 35.861 á árinu 2003 sem skýrist einvörðungu af fækkun í einföldustu málaflokkunum, sem eru skriflega flutt einkamál og áritun sektarboða frá lögreglu. Meðalfjöldi innkominna mála árin 1993-2000 var 20.617. Jafnframt fjölgun mála eru dómsmál sífellt að verða fjölbreytilegri og vandasamari. Knappar fjárveitingar hafa hins vegar orðið til þess að fjöldi starfsmanna á héraðsdómstólunum var á árslok 2003 sá sami og á árinu 1992 eða um 85. Í upphafi þessa árs var fjórum starfsmönnum dómstólanna sagt upp störfum vegna rekstrarvanda og þak hefur verið sett á yfirvinnu starfsmanna. Á þessum tíma hefur dómendum fækkað um 12, eftir að stöður dómarafulltrúa voru

DÓMSTÓLARÁÐ

lagðar niður. Fækkun dómenda og ört vaxandi málafjöldi hefur verið mætt með stöðugt meiri vinnu dómara og annars starfsfólks.

Dómstólaráð telur að afkastageta starfsmanna dómstólanna sé fullnýtt. Ef málafjöldi helst svipaður og verið hefur tvö síðustu ár mun meðferð dómsmála lengjast verulega á árinu, en sú þróun hófst reyndar á árinu 2003. Því má ljóst vera að héraðsdómstólum verða ekki falin frekari verkefni án þess að fjárveiting fylgi.

Dómstólaráð telur nauðsynlegt að lagt verði mat á fjölda mála sem búast má við að komi til dómstóla ef frumvarpið verður að lögum og þann kostnaðarauka sem því fylgir í rekstri héraðsdómstólanna. Tekið verði tillit til þess að um ný og vandasöm verkefni virðist vera að ræða.

Ekki eru gerðar efnislegar athugasemdir við frumvarpið.

Fr. Dómstólaráðs

Elín Sigrún Jónsdóttir
framkvæmdastjóri